دیوانی

تۆ لە هەموو شوێنێکی تۆ

2010

* ناوی کتێب تۆ لە هەموو شوێنێکی تۆ - شیعر-2010
* ناوی شاعیر : کەریم دەشتی - -1955 - هەولێر
* ژمارەی سپاردن: 944 ساڵی 2012 هەولێر
* چاپی چوارەم هەولێر
* ئیمێل karimdashti59@yahoo.com
* ژمارەی مۆبایل 07504512785
* وێنە شاعیر: بە کامێرای ئاشتی عەدۆ و هێلکاری هونەرمەند محمد اسماعیل

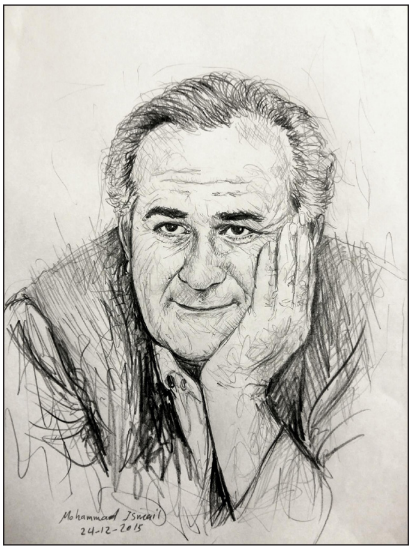
Mohammad Ismail
24-12-2015

سیاحەتنامە

1

له شەقامی چوارچرادا
چوار لالەی بچووکم کڕی
کە هاتمەوە دامگیرساندن
بۆن بخووردی کراسە سپییەکەی کۆماریان
لێهەڵئەسا

2

لە ورمێ لە باخێکی پڕ تەمتومان
یادی ئەوینێ لوولیدام
بە پەلە چوومەوە ڕاژان

3

بەسەر دەریاچەی وانەوە
گۆرانییەکم بۆ ناری چڕی
هەرچی مەلی غەریبی بوو
بۆ سەرشانی من هەڵفڕی

4

لە بۆکان
لەبەر نەوای شمشاڵەکەی قالە مەڕە
شار بۆنی گریان و غوربەتی لێئەهات

5

که چوومەوە قاڕنێ

هێشتا خوێن

بە سەر خاکدا وشك نەبووبۆوە

کە باران لێیئەدا ئەبریقایەوە

6

بەسەر پشتی ئەسپیی خەیاڵ

بە دەوری گۆڕی شیرازی سووڕامەوە

جگە لە شیعر هیچ شتێکی شارم نەدی

7

کە لە تاکستان بە ئاگاهاتم

غەرقی شەڕاب بووبووم

8

هەمەدان شارێکی چەند دوورە

ئەڵێی پایتەختی دونیایە

سەدەی یەکەمی لێدیارە

کەچی پڕاوپڕ ئێستایە

9

سنە دەستێکی لە شەیتان گیر بووە

دەستێکیشی لە فریشتە

کچەکانی ئەڵێی ژنەکانی ئەمازۆنن
کە ئەتگرن بۆ ئەبەد بەرهەڵات ناکەن

10

لەسەر گردەکەی شاری بانە
لە دوای ئەو هەموو جەنگانە
جێ پێی عاشقان هەر ماوە

11

لە بەرەبەرەی بەیاندا
تەبریز هەروەك مارێکی ڕەش
دەمی نابووە ناو دەمی دیوانەکانی مەولانا

کەڵێسای ئاو

1

بەیروت نە دایکی هەیە نە باوك

نە کچی هەیە نە نەوە

بەیروت تەنها دەریای سپیی هەیە

ئەوە بۆ لای تۆ دێم ئەی ئاو

ئاوی سپیی

2

گیا لە ناو لیمی کەنارو تاشە بەردەکان خەوتووە

ئاسۆ شەپۆلی

لەخوێنی جەستەی وەرداوە

3

لەدرەختی ئاقیقەوە هاتووم

باوەشم پڕە لە شەوقی شکانەوە

ناو لەپم بۆنی بارانی گرتووە

تەرمی هەزاران شیوەرم

لە ڕۆحمدا هەڵگرتووە

4

مەستێکم لە ترێ

دەمەوێ مەزارەکانت ببینم

تێنوێتی ڕۆحی نەخشاندووم
من کە بەندی ناو کتێبی وشکەڵانیم
پێویستیم بە فڕین و زێیەکانی دونیا هەیە
پێویستیم بە ڕەنگ هەیە
لە ئەتڵەسی گەورەی دونیا
زێمارێکی زۆر کزم لە ناو هاواری دارستان

5

بۆ لات دێم ئەی ئاو
مانگ لەسەر دەریا بە تەنها
بەڕووت و قووتی وەستاوە

6

بەیروت کچی تاقانەی دەریایە و لەسەلالەی مەسیحە
هەمیشەو بۆ ئەبەد لە ژێر تریفە ئەوەستێ
سەیری هەیبەت و جوانییەکانی خۆی ئەکات

7

ماڵی فەیرۆز لەبەرزاییەکانەوە دیارە
نووری شیعرو مووەشەحەکانی ئەندەلووسی
لێ هەڵئەسێ
منیش کە ئەمەوێ گۆرانی بڵێم
هەورەکان دێنە خوارەوە
تەمی غوربەت ئابلۆقەم ئەدا

ناهێڵێ گۆرانییەکانم تەواوکەم
دەمەوێ شکاتی دڵی خۆم
بۆ دەریا بەیان کەم
هاژەی شەپۆل گەرووم دەگرێ
کە دەمەوێ تاوێ بگریم
باران دێت و لێ ناگەڕێ
8
بەیروت لە ڕەنگی ئاو دەچێ
هێندە دەریای هەڵمژیوە
بۆنی گەوهەرو شەڕابی هەزار ساڵەی لێهەڵئەچێ
9
من تەنیاترین شاعیرم لە لێواری دەریای تۆدا
هەست دەکەم تۆش
تەنیاترین کچی دەریای
لەلێواری ئەم کەونەدا
بایەکانت لە مەچەکی خۆت لوولداوە
خۆت لە پڕووشە پێچاوەتەوە
زەیتی ئەوین بە ئاگری دەریا دادەکەی
خەمی دونیات هەڵگرتووە

ئەرگیلەی خوا بەبا دەکەی
ئەڵێی تازە لەمنداڵێتی خۆت هاتوویتەوە
هەمیشە چاوت بە ئەشکی گەرم تەڕە
جارجار ئەچیەوە لای بورجی دەریا
شیعری جوبران ئەخوێنییەوە

10

گیا هەر ئەڵێی سەرخۆشە لە لیمی کەنار کەوتووە
مانگ لە ئاسمان سەیری باخی درووز ئەکا
ئەریاش لە نێو ئامێزی تۆدا خەوتووە

11

نەوڕەسەکان تا درەنگان یاری بە تیشکی مانگ ئەکەن
جار جار لە گەڵ شەپۆلەکان ئەچنەوە ناوەندی دەریا
خۆیان و کۆمەڵێ ئاقیق دێنەوە لێواری دونیا

12

ماڵی فەیرووز لەناو مانگە و گیا لە کەناران خەوتووە
نوور لە زێباریا هەڵئەسێ
بەسەر دەریادا ئەپژێ

13

لە بەیروت
ئەوەی حەکایەتت بۆ ئەگێڕێتەوە شەپۆلە

14

لەکۆڕنیشی دەریای سپیی

ئافرەتەکان هەمووی کۆتری سپیین

15

گیا ورد ورد شەوقی کەشتییەکان هەڵئەمژێ

بەیروت لە لێواری دەریادا

دەڵێی شاژنی بابلە ڕاکشاوە

هەندێ جاریش سەما ئەکا

خەون بە مەریەمەوە ئەبینێ

لەدەروازەی شار چاوەڕێی مەسیح ئەکا

تا خاچەکەی لێ وەرگرێ

خۆی بە کەفچەڕی دەریا و نوور جوان ئەکا

بەڵکو- سن میناس – بێتەوەو

سواری سەرپشتی ئەسپەکەی خۆی بکات و هەڵیگرێ

16

کەس نازانێ

ژمارەی دانیشتوانی بەیروت چەندە

چونکە لەسەر بنەمای شەپۆلە

کەس ناتوانێ شەپۆلی دەریا بژمێرێ

17

بەیروت جارجارە جلوبەرگی قەددیسەکان لەبەرئەکا

مانا ئەڕژێنێتە دەریاو موریدەکانی بانگ ئەکا
جارجار تاجی سۆفیستەکان لەسەر ئەکا
تەرتیلەکانی ئەفسانە دەڵێتەوەو موناجات ئەکا

18

بەیروت بۆ ئەبەد گیرۆدەی خوداکانی دەریا بووە
لە شەقامی سوورا گۆرانییەکم بیرکەوتەوە
دەریا هێندەی هەڵمژی بوو
بوو بوو بە ئاو

19

هەندێ جار سپیی سپیی
دەچێتەوە کە دەریا پێئەکەنێ
هەندێ جاریش ڕەش ڕەش ئەچێتەوە
کە دەریا ئەگریێ بەیروت وەك پەپوولە ژیانی
لە نێو ئاگری تورەیی دەریاو
پێکەنینی شەپۆل بەسەر ئەچێ

20

کچە جوانەکانی بەیروت کە گەرمایان ئەبێ
جلەکانیان ئەدەن بە دەریا
جەستەشیان ئەدەن بە ئاشقەکان
هەر ئەڵیی گۆڵە پونگن
کە تەنکە تیشکێ لێیان ئەدا

ئاسمان پڕ ئەبێ لە هەڵم
کە دێنەوە وەکو باران
ئەپرژێنە سەرو سیمای ئاشقەکان

21

بەیروت جگە لە زەمەنی دەریا
لە هیچ زەمەنێکی تر ناژی
بەیروت جگە لە زمانی دەریا
هیچ زمانێکی تر نازانێ
جگە لەکتێبی دەریا
هیچ کتێبێکی تر ناخوێنێتەوە
جگە لە ئەرگیلەی دەریا
هیچ شتێکی تر هەڵناکێشێ

22

بەیروت ئەی پەری دەریا
ئەوەندەی لە دڵم مابوو ئەویشت برد

23

بەسەر کۆڕنیشی دەریای سپیی وەستام
جگە لە ژیان، لە جوانی
هیچ شتێکی دیکەم نەدی

بەیروت 2009

هەر یەکەو کەوتنی خۆی هەیە

1

سەرخۆشەکان لە سەلالەی ترێن
کە دەکەون وەکو ڕەزەکان دەژاکێن
وەك پەیمانە وردوخاش دەبن

2

بەڵام هاملێت کە دەکەوێ
کەون دەبێ بە تەمتومان
دانیمارك وردوخاش دەبێ
هەموو زەینێ دەچێتەوە باخی گومان

3

شووشەی عەتریش کە دەکەوێ سەما دەکا
لە پژانیا ئازادیی خۆی دەست دەکەوێ

4

کە نەوڕەسێ بەسەر لێواری دەریاکان
قووڵی ئاسمان باڵی دەگرێت و دەکەوێ
دەریا بچووك دەبێتەوە
شەپۆل لە ڕۆحیا دەخەوێ

5

شالیر کەوت، شکسبیر هەڵیگرتەوە

6

کەوتنی فەیلەسووفەکان وەك کەوتنی ئاگر وایە
کە داگیرسێن یەکەم جار خۆیان دەسووتێنن
کە خامۆش بوون
دونیا لەنێو پرسیاری قووڵ دەخنکێنن

7

دڵنیام هەموو دەکەوین
هێندێ بەرەو لوتکە دەچێ
هێندێ لە بنار ون دەبێ
هێندێ دەبن بە فریشتە
هێندێ شەیتان

8

کاتێ کە وشە دەکەوێ
بەناو ڕستەکان وەردەبێ
کەون لە گۆ دەکەوێ

9

نالی کە لە غوربەتی باباندا کۆستی کەوت
بەڵام ئێستاش لەسەر پێی خۆیدا وەستاوە
دەستێکی لە ناو جوانیدا مەلە دەکات
دەستێکیشی لە تای بەلاغەت چەماوە

10

مەلت دیوە قەتار قەتار ئاسمان دەبڕێ

ئەوانیش ڕۆژێ دەکەون

هەندێ لەناو قەفەسی دڵی ئینساندا

هێندێ لە ناو باخی ئاسمان

11

دیستۆفیسکی کەوتە بەر چەقۆی شەیتانان

ڕاسکولینکۆف ڕاستی کردەوە

کە کەوتە ناو فریشتەکان

ئیڤان کردیەوە بە شەیتان

12

کەدەریا دەکەوێ

شەپۆلێکی دەبێ بە تەمبووری بیابان

شەپۆلێکی دەبێ بە خوێنی درەخت

دەریا لەئەزەلەوە کەوتووە

بۆیە هەمیشەلە چەشنی لافاو هەڵدەسێتەوە

13

کە تۆ دەکەوی

ڕەنگە هەندێکت ببێ بە کوپەی شەراب

هەندێکیشت شووشە عەتری ژنی پاشا

یا زینی سەر پشتی ئەسپێ

یا گوڵدانێ لە باخی سێرك

14

تابلۆکان دەکەون

تەواوی فانکۆخەکان

لەگەڵ تەرمی خۆیان دەبەن

هەندێکیان ڕەنگەکان

هەندێ کەون

هەندێ دیمەن، هەندێ خەون

17

کە ئاوێنەکان دەکەون

پارچەیەکیان دەبێ بە مانگ لەناو ئاودا

پارچەیەکیش دەبێ بە نوور

بەڵام هەمیشە پارچەیەکی هەر دەمێنێ

تا مرۆڤ دڵی ڕەشی خۆی تیا ببینێ

18

بەڵام تۆ ئەی فریادڕەسی من کە دەکەویت

دەبی بە ڕستێ زەنگیانەی

بەرگەردنی کچە جوانەکانی بابل

دڵت دەبێ بە کوانووی ئەوین

دەستەکانت قاپێ میهر

19

که منیش دەکەوم
ڕەنگە ببم بە شەربەی ئاوی بناران
یا کاسەی دەستی ئاشقێ
ڕەنگە ببم بە زنجیری پێی سپارتاکۆس
یا کووپەکەی پڕ ئاگری ئولۆمپیاد

20

بەڵام کە ئاشق دەکەوێ
جوانی لە قۆزاخەی دڵ دەمرێ
کەوتنی ئاشق دونیا چۆڵ دەکا
هەموو شتێ لە ماتەمدا ڕادەمینێ
کە ئاشقەکان دەکەون
دونیا هەر تامی نامینێ

21

خواکان ئەوانیش دەکەون
دونیا ساف هەڵدەگەڕێ
زەوی چۆڵ دەبێ لە ترسان
چی مرۆڤە تێکگیر دەبێ
بۆ دروست کردنەوە شەیتان

22

بەڵام کە شاعیر دەکەوێ بۆ ئەبەد هەڵناسێتەوە

کەوتنی شاعیرو درەخت وەك یەك وایە

چونکە شاعیر تاقانەی سەلالەی خوایە

23

سەرەنجام هەموو دەکەوین

کەوتن گریان و ڕمانە

کەوتن دوا ئاوڕی ئینسانە

هەریەکەو کەوتنی خۆی هەیە

ئەی نادیار

هەموو شتێ بانگم ئەکات
بانگێ لە نوور
بانگێ لە تەم، لە تەمتومان
بانگێ لە وەسوەسەی دڵی شەیتان
بانگێ لە گڕ، لە شەوبۆی برینی ئینسان
هەموو شتێ لەم سروشتە بانگم دەکات
نابێ بوەستم وەستانم داوی مەرگە
ئەوەتا مەلەکان کەس نازانێ بۆ کوێ دەچن
نابێ بوەستم نا
ئەگەر شەو بێ
ئەوە لەگەڵ مانگ قسە دەکەم
ئەگەر ڕۆژ بێ
دەتوانم لەگەڵ ئاوەکان قسە بکەم
نا نابێ بوەستم نا
ئەی نادیار تۆ کێی ؟
ئاخر بانگ موژدەی ئەبەدی مرۆڤە بۆ جوانی
جوانییەك بە مانای جاویدانیی
ئەی نادیار هەر دەڵێی
بریقەی دەڕژێیتە بەرچاومەوە

ئەگەر لەبن زەویەکانی من دێم بۆ لات
ئەگەر لە کەنارەکانی من دێم بۆ لات
گەر لە پشتی ئاسمانەکانیشی هەردێم بۆ لات
تۆ هەبیت یاخود نەبیت قەدەری من هەڵکشانە
کە هەبیت بۆ تا هەتا
لە بەر دەرگای جیلوەت دەوەستم
ئەگەر نەبیت بۆتاهەتا بەدواتدا دەگەڕێم
قەدەرم بەندبوونە بە تۆ
من هەمیشە بانگم دەکەن بەرەو تۆ
بڕوانە، کەون بەدارو بەردو باڵندەکانیەوە
دەڵێی شێتن لەباوەشی بێ کۆتایی ئەو فەزایە
هەمووی ئەڕواو جوولە ئەکات
دەوروبەرم هەمووی زەنگی بانگ و خرۆشانە
قیامەتی جوانییەکانی تۆیە
بانگ لە ئاوەکان، لە ملەی شاخ، بەندەرو چۆم
بانگ لە نادیارەوە، لە شیوەرە دوورەکانەوە
بانگ لە قووڵایی دڵی خۆم
بانگ لە ئاونگی سەر پەلکی
دوورترین درەختی تەنها
بانگ لە دەروازەی میهرئامێزی دڵی تۆ
بانگێ لە شەونمی گیا

له ترپەی پێی میوانێکی نادیار
هەمووشتێ بانگم ئەکات بەرەو تۆ
تۆکێی ئەی بانگ و شەبەنگ تۆ کێی؟
ئەی ئەبەدیترین دەنگ
من هەمیشە بەدواتەوەم
ئەگەر دڵۆپێك لە مەستی مەی
وەکو سەرخۆشێکی بیابان سوژدەت بۆ دەبەم
یا بازرقەی پەرستگای نووری
هەرچەند لە تۆ نزیك دەبمەوە هەر دووری

ليمۆی شکاو

1

لە نێوان دووکاسەی شکاودا وەستام

کاسەیێ ئاوێنەی دڵمە شکاوە

ئەویتر فرمێسکی چاومە ڕژاوە

2

لەمیانی دوو کتێب داماوم

کتێبێ بەخوێنم نووسراوە

ئەویتر کتێبی ئەوینمە

3

لە میانی دوو خەونی ڕماودا وەستاوم

خەونێکیان شکستی ڕۆحمە

خەونێکی بە سەرچوونی تەمەن

4

لە میانی دوو شیعرا دەسووتێم

شیعرێکیان کە نووسیم باڵی گرت

شیعرێکیش کە نووسیم لە فڕین مانی گرت

5

لە میانی دوو مەمکی پڕ لە شیر ڕادەکەم

مەمکێکیان هی درەختی ئەوین
ئەویتر هی چیا
6
لە میانی دوو چاوی گریاودا هاوارمە
چاوێکیان هی گوڵ بوو هەڵوەری
چاوێکیش هیوا بوو داگیرسا

7
لە میانی دوو حەزی بێ سنوور دووکەڵم
حەزێکیان زێدم بوو ونم کرد
حەزێکیش ئازیزی دڵم بوو، کۆچی کرد
8
لە میانی دوو پاییزدا سەیری باران دەکەم
پاییزێ گەڵاکانی وەراند
ئەویتر وەك ئاشق لە درەخت ئاڵا بوو
9
لە میانی دوو دڵی لە یەك دوور نامەیێ دەنووسم
دڵێکیان مۆنادی ئەبەنووس
دڵێکیش وەك پڕووشەی بەفر
10
لە میانی دوو چرای کوژاوە بادەیێ دەنۆشم

چرایێ ڕەشەبا لوولی دا
چرایێ ئەوینم دایگیرساند

11

لە میانی دوو کانی وشك بوو فرمێسکێ دەڕێژم
کانیێ مەل ئاویان تیا دەخواردەوە
کانیێ دوژمنان

12

لە میانی دووشاری ڕماودا دەوەستم
شارێکیان دۆزەخی باربۆسە
ئەویتر کۆمیدیاکەی دانتی

13

لەمیانی بەرزی و نزمییێ تەرمی خۆم دەنێژم
بەرزییێ کە تۆ بووی لە ئاسمان
نزمییێ کە من بووم لە زەوی

14

لە میانی دوو هەرمێ شیلەی خاك هەڵدەمژم
هەرمێییێ بۆ شەڕاب
ئەویتر ئەوە تۆی تۆی سەراب

15

له میانی دوولێوی تێنوودا بە فرێکم

لێوێکیان هی عاشق

لێوێکیش هی مەعشوق

16

دەمەوێ لە میانی دوو چاودا

چاوێ هی نیشتمان

چاوێ هی بەدکاران

خۆڵەمێشەکەی خۆم لە قووتی نەمریی کەم

تا بیدەم بە ئاودا

چوزانم ئەوە منم ئیدی

شەو ڕادەشکێ و با دەچێتەوە ئەشکەوتان
مەل دەچێتەوە ماڵی خۆی
شەپۆل لە شەڕی کەناران دەبێتەوە
ئاو دەچێتەوە گۆم و چۆم
هەر من نەبم خەیاڵ سەرم جێ ناهێڵێ
گوتم مەستی نەبێ مرۆڤ بەتەمای چییە لەزەوی
مەستی نەبێ چۆن دەبینەوە بە خۆمان
مەستی نەبێ چۆن دەزانین سەرمان هەیە
بەدەم نووسینەوەی ئەم هەموو شێتیەوە بووم
سپێدە بە تاو لە دەرگای دام
وەك لافاوێ لە ئاڵتوون وبارانێ لە لیمۆ
پڕژایە نێو تەك تەکی دەمارەکانم
کە لێوانلێو لە شێتی و بادەو مەستییە
بەپەلە ڕادەکەمە نێو ملی باخچیلەکەم
بۆ چڵی شکاو بەرداخێ خەم دەخۆمەوە
بۆ چرۆی تازەش دڵم بە قومێ بزە دەشۆمەوە
یا دەچمەوە سەر ئەو پەڕانەی
شەوان بە مەستی نووسیومن

هەندێکی جوان، هەندێ وڕینەی شەوانن
چەندێکیان ڕەش دەکەمەوە
جگەرەیێ دادەگیرسێنم
بەخۆم دەڵێم ئەوە چیت کردوە چی
هەرخۆشم وەڵام دەدەمەوە
چوزانم ئەوە منم ئیدی من
نە پەی بەم گومانە دەبەم
نە هیچیشی لێدەزانم

شکاندنی بەرد

1

ئەوینی تۆ وەك سروشتی شووشە وایە
کە بۆتە چوارچێوەی ڕۆحم
لە خۆمی لوول بدەم دەشکێ
بەدیاریا بوەستم دەشکێم

2

تۆ وەك ئاگر وای
تا تەواو دامنەگیرسێنی
بڵێسەت کڵپە ناسەنێ

3

زەلیلم مەکە ئەی ئاو ئەی تام و بۆ
منێك هەموو ئەوینی خۆم
لە ئاسمان سەندۆتەوە و داومە بە تۆ

4

من بە کۆتایی هاتنم دەزانم هەی
تۆش بە کوشتنی یەکجاریم
پەی بە ئەوینی من دەبەی

5

ئەی ئەوین ئەی پرتەوی نەخشی مانی

چەند بەخشندەی هەر دەڵێی بارانی
چەند جەللادی دەڵێی لە توخمی شەیتانی

6

پیشەی ئەوین شکاندنی بەردە
چوونە پێشوازی ئاگرە

7

کە ئاویت بۆ ئەوەیە
بۆ تا هەتا لە کەناراندا بوەستم
لەززەتی ئەوین هەمیشە چاوەڕوانییە

8

پرسم کردووە لە کەناران
تۆ چیای یان ئاوی منی؟
پرسم کردووە لە بناران
تۆ بەندەری ئەوینی یا شەپۆلی منی

9

زۆر کەڕەتان ئاوی ئەوینت پێم دەڵێ
فریای خۆت کەوە من تەوقم
گەورەم و تۆ بەندەی منی
شەوقم و تۆ کوژانەوەی ئەبەدی منی

10

ئەوە تۆ نیت دەمخەیتە شیوەری مەرگ

ئەوە منم گەردنم دەخەمە دەستت

11

شوێنێ لە جەستەم نەماوە
بە ئاگری ئەوینی تۆ نەسووتابێ
خوێنم دەکەم بە شوورەی تۆ
گەر دڵۆپێ لە ناو جەستەی منا مابێ

12

هەموو ئاوەکان دەناسم بانگم دەکەن
منیش وا لە غەرق بوون دا
ئەوینی خۆم لەسەر ئاودا دەنووسمەوە

13

تۆ ئەی ئاوی من
ئاوی پەرستگای تەنهاییم
هەموو هەڵڕژانێکت سەرەتای ئەوینی منە
هەموو داکشانێکیشت کۆتاییم

14

کە وەك لافاو هەڵدەڕژێی
تازە سەرەتای ئەوینمە
کە دڵۆپ دڵۆپ دامدەگری
تازە کۆتایی مەرگمە

15

تۆ وەك گوڵەگەنمی ژێر تاوێرەکانی

بە بۆن و بەرامەی تاوێر پڕ شیر دەبی

بۆ هەڵمژینی ئەو شیرە

دەبێ هەموو تاوێرەکان وردوخاش کەم

تا وەك مایینی ئاسمانی

لە کەمەندی من گیر دەبی

16

هەندێ جار وا هەست دەکەم

ئەوینی تۆ لە هیچەوە دەمبا بۆ ترۆپك

هەندێ جاریش وا هەست دەکەم

ئەوینی تۆ لە ترۆپکەوە دەمبا بۆ هیچ

17

کە بە ناو ئاوەکاندا دەڕژێی

ئاو ئاوی جاران نییە ئاوێنەی ئەوینمە

18

پیشەی تۆ لەگەڵ من

دروست کردنی مەودایە

بۆیە دەبێ تا ئەبەد کۆیلەی تۆ بم

چونکە ئەوەی کە مەودایان دروست دەکا

تەنها بایە

19

ئەی ئاوی من

تۆ پرسیارێکی چەند سەختی

هەندێ جاریش وەڵامێکی هێجگار سادە

تۆ سەخت بیت یاخود سادە

تازە ڕۆحمت بە بادا

20

تۆ پێوانەی هەموو پێوانەکانی

ڕەهاییت لە ڕەها سەندووە و

کۆیلەییت بەخشیوە بە من

بچمەوە لای تۆ بە دیلی

یا بێمەوە پەرستگای ڕهای جارانم؟

21

تۆ گومانی یا یەقینی

گومانت هەناسەی گرتووم

یەقینت خۆمی لێ سەندووم

22

تازە تەواو هەر دەمکوژی

کەمەندی ئەوینت لە ڕۆحم گیربووە

ئەوین

23

که دەوەستی حیکمەتی مانەوەی منی

که دەڕۆی فەلسەفەی مردنی منی

تۆ عەزابی ئەبەدی منی

24

چی بکەم باشە بۆ ئەوەی

تا ئەبەد لەبەر بارانتا بوەستم و نەکەوم

که مرۆڤ کەوت هێزێ نییە ڕاستی کاتەوە

25

زۆر جاران سەیری ڕەنگت دەکەم

ئەی هەمیشە لە من جودا

جگە لە ئاو هیچی تر نیت

که ئاو سیمای سەما بێ

من نازانم کۆیلەی تۆبم یا هی ڕەها

26

قەدەری من ڕاکردنە بە دوای تۆدا

قەدەری تۆش جێهێشتنی منە

پیشەی ئەوینە نێوانان دروست بکات

27

ئەوینی من تێکەڵ بە حەوت ئاوان بووە

من پەرستی تۆش ئەی ئاب و تاب

تێکەڵ بە مەودای بینینی چاوان بووە

پێم بڵێ تۆ حەقیقەتی یاخود سەراب

28

دەریا شین دەچێتەوە

ئەوە فیزیای ڕەنگەکانی ناو ئاسمانە

منیش کە زەرد دەچمەوە

کیمیای ئەوینی تۆیە

29

من بتخۆمەوە دەخنکێم

تینووم ئەی ئاوی من و ناتوانم بتخۆمەوە

نەتخۆمەوە دەسووتێم

چەند سەختە ئەوینی من

30

تۆ وەك ئاو وایت

تا تەواو نەمخنکێنی

شەپۆلت ئارام ناگرێ

مانگی شکاو

به دیار قامیشەڵانەوە وەستام
هەموودەنگەکان هەر تۆ بووی
هەموویان بکەم بە شمشاڵ
هێشتا ئاوازی فیراقی تۆ ناژەنن

2

من تاقە دڵێکم هەیە
تۆ هەزاران هەزار وێنەی
وێنەیەکت لە ئاودایە، مەحاڵە ڕۆحم تێر بکا
وێنەیەکت لە بادایە، کە باش هەمیشە هەڵدەکا
وێنەیەکت لە ناو برووسکەو ئاگرە
لێی نزیك ببمەوە دەسووتێم
وێنەیەکت لە قووڵایی دەریادایە
خۆمی لێ بدەم دەخنکێم
ئاخ چەند دووری وێنەیەکت لە مانگدایە
تا دەیگەمێ ئاوا دەبێ

**

چی بکەم باشە
کە زمان لە وەسفی مەجازت لاڵ بووە
دڵیش جێی تیا نابێتەوە

دریغا ڕابردووم هەمووی هەر ناڵە بوو
ئێستا هاواری ئایندەم لە کام فیغان بشارمەوە
تۆ ئەی با چاو بە بینینت ڕاناگا
بیناییم پەرشی درەخت و
ڕێگای هات و نەهات بووە
بۆوەی لە سیس بوونی ڕۆحم بگەی
دەبێ هەموو دارستانەکان تەی بکەی
**
هێدی بە هێدی ئەی بای تووش
ئەی بای هەڵەموت و هەڵدێر
منێك کە لە عەرشی ستەما
بەندێکم بێ دەست و
سوارێکم بێ شمشێر
**
دڵی من لە سایەی ئەوینت
نەخشەیەکە پڕ لە خەرەند
**
ئەوین تەونێ نییە لە دڵدا کرابێ
کەتۆش بایت
خاچێ نیت لە ڕۆحما درابێ
سەیرکە هەم خەنجەر، هەم ئەوین

له پەنجەی شیعرمدا بوونەتە ئەڵقەی زێڕ
**
تا ئێستا نازانم تۆ بای یا سیمای بوون
کە هەڵدەکەی جوانییەکان وەك ئاو هەڵدەڕژێن
دەوەستی
ئەوینم وەك برینی جەستە
بە باخی ڕۆحما دەپژێن
**
ئەو ڕۆژە لە سپێدە و تابانەوە هەڵت کرد
زۆر گەڵای ڕزیوی ناخم مرد
**
قەدەر بوو ئەوینم تێکەڵی با بووە
چەند سەختە هەبوونم
لە میانی تۆو بادا
بێهوودەیە بوونم
**
تازە من تەواو بووم
چۆن دەتوانم دەستم لە بادا گیر ببێ
کە بای تووش لەمندا
خواش لە غەیب پیر بووبێ

تۆ لە هەموو شوێنێکی تۆ

پێم بڵێ چیت؟ تۆ بریقەی دڵی نانی
یا رەونەقی گوڵی ژاڵەی
بای ناو دارستانەکانی، یا بارانی
تۆ فریشتەی یاخود ئینسانی؟
ئاخ تۆ لە هەموو شوێنێکی و
لە هیچ شوێنێکیش نیت
هەموو شوێنەکان گەڕاوم
تۆ بووی، تۆ نەبووی
لە دەریا بووی بە مرواریی
بەڵام چۆنت بناسمەوە
کە مرواریی بنی دەریای داگرتووە
لە دارستان بووی بە ئاسك
بەڵام چۆنت بگرمەوە
کە ئاسك لە من باڵ بگرێ
ناکرێ بە دوای برووسك ڕابکەم
لە بارەکان بووی بە مەی
بەڵام چەند جام بخۆمەوە
تا بزانم تۆ ترمیسکی کام دڵۆپەی؟
من هەمیشە بەدوای تۆدا دێم

واهەست دەکەم تۆ لە هەموو شوێنێکی
وەك تەم زەوی و ئاسمانت گرتووە
چۆن باوەشت پێدا بکەم
کە بزانم دەستم پێت کەویٚ دەسووتێم
لە گۆڕستانەکان نووری
کە بۆلات دێم لێم ون دەبی
کە دوور دەکەومەوە دادەگیرسێی
لە خەراباتەکان ساقی
دەنگی پیاڵەکانت سەمای کەونە
زیوی ئەوین دەوەرێنیٚ
وا هەست دەکەم لە بەهەشتام
کە دووبارە دونیا تەی دەکەم
کانیاوەکان بانگم دەکەن
لێرەوەیە ئەوەی دەیبینی هەر خەونە
لە نێو دۆڵەکاندا ڕەنگی لە نێو تابلۆی مانیدا
هەر کەمەند نیت هەزار ڕەنگی
لە جەنگەکان زام و برین
لە ئەویندا سووتان
ئۆف ئۆف تەنها لە نێو دڵی مندا شین و گرین
ئاخ تۆ لە هەموو شوێنێکی
جارجار لە باکوور بانگم دەکەی

وەك بەفر دەبریسكێیتەوە
هەندێ جاریش لەو سەری باشوور
وەك كەروێشكەی شكارتەی گیا
لە خۆرهەڵات لەتە سێوێكی
لەدەمی هەزاران شمشێر سوور دەچیتەوە
لە خۆراوا لە دەستی هەزاران ئاشق
ئاخ تۆ لە هەموو شوێنێكی ئەی سازو نەی
لە هیچ شوێنێكیش نیت
هەندێ جار وەك با هەڵدەكەی
دەڵێم كۆتایی دونیایە
هەندێ جار وەك ئاو هەڵدەقوڵێی
دوای تەواوكردنی هەموو كتێبەكانی ئەوین
دێمەوە سەر یەكەمین دێڕ
دەڵێم نا نا تازە تەونی سەرەتایە
هەندێ جاریش لە ناو لەپم دادەگیرسێی
ئاخ تۆ لە هەموو شوێنێكی و
لە هیچ شوێنێكیش نیت
لەهیچ شوێنێكیش نیت

شکانی باڵەکان

نەهاتنەوەکانی تۆ
من هەمیشە بیر لە نەهاتنەوەکانی تۆ دەکەمەوە
کە لە نەهاتنەوەکانی باز دەچێ
لە فڕینی ئەبەدی خۆی
هەرچی یادەوەرییەکانیەتی، لە دەستی دەچێ
تۆش هەمیشە بیر لە تەنهاکردنی من دەکەیتەوە
کە وەك تەنهاکردنی درەخت وایە
لە ڕەگەوەی هەڵبکێشن
کە هەزاران دڵۆپە ئاوی خاك وخۆڵی خۆی تێدایە
*****
نەهاتنەوەت وەستانی بایە لە ناو لەپی زەمەندا
بەتەنها مانەوەم گریانی زەمەنە لە ناو لەپی بادا
ئەو قەدەرەی لە تۆدا ئاوی فیراقم خواردەوە
قەدەری ونکردنی بەهەشت بوو
ئەوفیراقەی لە ئەوینتا قەدەری خۆمم تیا نووسی
چونە ناو ماڵی دۆزەخ بوو
*****
من هەمیشە بیر لە فڕینەکانی تۆ دەکەمەوە

که لە فڕینی باز دەچێ
هێلانەی ڕۆحی جێدێڵێ
بێچووەکانی لە بیر دەچێ
تۆش هەمیشە بیر لە نیشتنەوەکانی من دەکەیتەوە
کە وەك جێ هێشتنی ڕووبار وایە
کەناری خۆی جێبهێڵێ
شەپۆلی خۆی لەدەست بچێ
فڕینەکانی تۆ وەستانی باڵی فڕینە
نیشتنەوەکانی من خوێندنەوەی کتێبی نوورە
ئەوفڕینانەی لەتۆدا وەسیەتی خۆمم تیا نووسی
فڕینی جاویدانیی بوو لە ئەوینی ئەبەدیدا
نیشتنەوەکانی منیش
چەپکەنە کردنی زێ بوو بۆ پرچی تۆ
کە دەرگای زێماری کلیل دا

*****

هاتنی من بۆلای تۆ
داگیرسانی بخوورە بۆ پەرستگا
دوورکەوتنەوەی تۆ
کوژاندنەوەی نوور بوو لە کتێب
لە میانی بخووری من و مۆمی تۆ
ڕۆحێکم پڕ لە جەخارو

مەرگی داستانێکە پڕ لە سۆ

*****

من نشتمانێکم نییە جگە لە تۆ
تۆش هیچ منێکت نییە جگە لە نیشتمان
تۆی من بە تەنها کۆچە لەخۆی
منی تۆش بە تەنها گەڕانەوەیە لە تۆ
ئاخ ئەوینی من زریانێکی ئەبەدییە

*****

فڕینەکانی تۆ مردنی ئاوە لە هەور
نیشتنەوەکانی من
زیندوو بوونەوەی هەورە لە ئاو
مردنی ئاو سەرەتای کاڵبوونەوەی هەبوونە
زیندوو بوونەوەی هەور
کۆتایی شینبوونەوەی گیایە

*****

هەمیشە بیرکردنەوەکانی من لە نەهاتنەوەکانی تۆ
کۆتایی بە فڕینی من دێنێ
هەمیشە بیرکردنەوەکانی تۆ لە تەنها کردنی مندا
سەرەتا دەبەخشێ بەدرەختی ڕۆحی من

*****

بیرکەرەوە، باز ئەگەرچی بەرز دەفڕێ

بەڵام هەمیشە لەنزماییدا دەمرێ
بیرکەرەوە، ئەگەرچی من لە نزماییدا دەمرم
بەڵام هەمیشە لە بەرزایی ئەوینتا دەمرم
*****
تۆ هەمیشە لەبەرزاییەکان بەو
منیش هەمیشە لە نزماییەکان
لەکتێبی ئەویندا هەمان ئاوازە
ئاگری سینەخۆش دەکا
هەر شمشاڵە و لە پێکی گریان نۆش دەکا
*****
ئەو ئەوینەی لەمیانی من و تۆ دایە
سەرێکی لە فڕینەو کۆتایی لە هەڵنیشتنەوەدایە
تۆ هەمیشە بفڕە
من هەمیشە دەنیشمەوە
ئەوین داڕشتنی مەحاڵە

دێــو

دێوێك هەمیشە دەهات و ئێمە دەلەرزین
شەوان لەترسی ئەو دێوە
جێگامان پڕ لە میز دەکرد
دێوێك هەمیشە دەهات
ڕووبارەکانی شێلوو دەکرد
ئاوایی چەند شەو و ڕۆژێ
بەبێ ئاو سەریان دەنایەوە
دێوێك هەمیشە بەری کانییەکانی دەگرت
مەلان بێ ئاو دەمانەوە و سەریان هەڵدەگرت
دێوێك هەمیشە گوڵەگەنمەکانی خاپوور دەکرد
گرانیی دەهێنا خەڵکی برسی دەکرد
دێوێك هەمیشە
کچە جوانەکانی گوندی دەڕفاند
عاشقەکانی خەجاڵت دەکرد
ناچار خۆیان دەکوشت
دێوێ هەمیشە دەهات
پیاوەکانی دەکوشت و نەیدەشاردنەوە
کەچی ئێستا زەوی پڕ پاڵەوانە
کەسێ نییە ئەم دێوە بکوژێ

تابان لە مەحاڵدا

لەناو دووکەڵی سەرسامی
کە ئەو هەڵدێ من هەمیشە ئاوادەبم
کە ئەو دەچێتەوە بنار
من دەچمەوە لای لوتکەکان
من و تابان چەند خەمبارین
کەئەو تووڕە دەبێ من هێوری دامدەگرێ
کە ئەو هێور دەبێتەوە
من شەڵاڵی تووڕەیی دەبم
**
تابان جار جار دەچێتەوە مەملەکەتی بن هەوران
ناچار منیش بەسەر هەورەکان هەڵگەڕێم
ئەو خۆی لەدووکەڵی هاوار دەشارێتەوە
من خۆم لەتەمتومانی بێدەنگی ئاشکرا دەکەم
**
لەو شوێنانەی هیچ ڕێگاییێکی خودایان ناچێتەوە سەر
دەنگێ وەك ئیسفەنجی دەریا
وەك ناڵەی ئاسکێکی تەنیا
ورد ورد ڕۆحی بە سۆزی نەی هەڵدەمژتم
**
من و تابان دوو هاوڕێی چەند سەیرین
سەیری من و تابان لەوەدایە

که دەیبینم ناچارم بگریم
که دەگریم ناچارم بیبینم
که دەستی له ناو دەستمایه
هێدی هێدی دەبێ بەئاو
که ون دەبێ بۆی دەگەڕێم
که دەیبینم خۆمی لێ دەشارمەوه
جار جاره بانگم دەکا
دەنگی تۆ ئاخ دەنگی تۆ وەك هەڵڕژانی شەڕاب
شەڕابێ دێرین و خەملێو له کوپه سەوزەکانی کەون
وەك ئاوازێ له گەڵای بادەم، له لێواری قامیشەڵانەوه
بادەمێ له شەهدی گرین له ڕەونەقی ڕەهایی
وەك دەنگی ئاشقێ لەتای گەرمی ئەوینی خۆی
ئاگر بگرێ و بچێتەوه ناو ماڵەکانی تەنهایی
له قووڵاییه دوورەکانەوه دەهات

**

من و تابان له سووتانی ئەڤینێکداین
له ئەڤینی کەسێ ناچێ
گەرەکمان بوو له باوەشی یەکتر بمرین
شەوێ لەژێر تیشکی مانگدا
ئاگری سینەمان هەڵگیرسا
کەچی بۆ هەزار ساڵ له یەك دوورکەوتینەوه
له شوێنێ خۆمان بینیەوه
شووشەی شکاوی عاشقەکان

وەك شیری سەر پەلكی گیا
وەك بەفر لە ژێر تای یادەوەرییەكاندا دەبریسكانەوە
شمشێرە شكاوەكان لەناو تەمتوماندا
هێندە خوێنی ئەسپەكوژراوەكانیان هەڵمژتبوو
سوور دەچوونەوە
**
ئەڤینی من و تابان چەند سەیرە
لەمەحاڵ دەچێ ومەحاڵ نییە
لە ڕاستی دەچێ و ڕاستی نییە، لەدرۆ دەچێ و درۆ نییە
من وتابان لە ئازارێكی ئەبەدی دا دەژین
من هەمیشە وێنەی ئەو لە بەرد دەتاشم
ئەوهەمیشە وێنەی من لە ئاو
لەوەتەی هەین ئاوا دەژین
نە دەستمان لە یەك گیردەبێ و
نە لە یەكتر جیا دەبینەوە
ئای ئەڤینی من وتابان، چەند سەیرە
**
لەو شوێنانەی هیچ ڕێگاییێكی خودایان ناچێتەوە سەر
وردە خەیاڵ و ڕامانی، لە نێومەژی سەر دەكوشتم
دەنگێ وەك ئیسفەنجی دەریا
وەك ناڵەی ئاسكێكی تەنیا
ورد ورد ڕۆحی بە سۆزی نەی هەڵدەمژتم
ویستم باوەشێ با دەسكەنەكەم بۆ سەر سینەت

ئامێزێ تەم کۆکەمەوە
تا گەردەنت لە شیر بگرم ئەی گوڵ
خەتای تۆ بوو خوێنت بەخشیەوە دەمارم
بەو دەنگەی لەتۆوە دەهات نەتهێشت بمرم
من بووم وام کرد دارستانی خۆر ئاوابێ
قسەم لەگەڵ تاریکی کرد
تا لەگەڵ قەدەر هەڵبکەم
من دەمتوانی یەك یەك تیشکەکانی بگرم
نەهێڵم چیتر ئاوابێ
من دەمتوانی بانگی باخی زەمەن بکەم
تا ڕەونەقی خۆی بگۆڕێ
یاساو ڕێسای ئەم کەونە وردوخاش بکات
دڵۆپ دڵۆپ لەناو ئارەزوم بچۆڕێ
خەتای من بوو
من دەمتوانی بانگی تابانی مانگ بکەم
قسە لەگەڵ تاریکی بکات
بۆ چەند ساتێ سووڕی زەوی ڕابگرێت و
کێشی دەریاکان سووك بکات
من دەمتوانی هەموو ئەستێرەکان هاندەم
دەست لەملی خۆرەتاوکەن، ڕێ لە ئاوابوونی بگرن
یا ڕووبارەکان بانگ بکەم
هەر شەپۆلەو تیشکێ لە خۆرەتاو ڕاگرێ
دارستانەکان فێر بکەم بە گەڵا ڕێ لەخۆر بگرن

گەمەی خەیاڵ

هەر دووچاوی وەك دووانەی شەوی ئەبەدی
وەك دوو کانی لە ئەبەنووس
وەك دوو ڕەونەقێ لە فانووس
لە ڕەشایی هەرچاوێکی هەزاران ڕەنگ
لەناو هەر ڕەنگێ سەدان دەنگ
لەناو هەر دەنگێ هەزاران ئاهەنگ
لەناو هەر ئاهەنگێ ملیۆنەها ئاشووب و جەنگ
لەپەراوێزی هەرجەنگێ هەزاران قوربانی
لەسەردڵی هەر قوربانیێ هەزاران تیر
لەسەر هەرتیرێ شووشەیێ ژەهر
لەناو هەر شووشەیێ ژەهر سەدان مەرگ و میر
لەگەڵ هەر مەرگێ هەزاران وەسیەت
لەناو پیتی هەر وەسیەتێ سەدان هاوار
لەهەر هاوارێ زێمارێ
لەهەر زێمارێ گریانێ
لە هەر گریانێ ڕوبارێ
لەهەر ڕووبارێ شەپۆلێ

لەهەر شەپۆلێ ملیۆنان گڕی فرمێسك
لەهەر دڵۆپە فرمێسکێ تەمێ لە شەوق
لەهەر شەوقێ سەمایێ لە ڕوونایی
لە نێو قووڵایی ڕوونایی سەدان پەری
لە سەر باڵی هەر پەرییێ هەزار زەری
لەسەر سینەی هەر زەریێ سەدان قوللاب
لەنێو دەمی هەر قوللابێ هەزار نێچیر
لەناو چاوی هەر نێچیرێ سەدان شکایەت
لە کتێبی هەر شکایەتێ پەڕێ لە عیشق
لەداستانی هەر عیشقێ هەزاران بەدکار
لەناو لەپی هەر بەدکارێ سەدان خەنجەر
لەتیغەی هەر خەنجەرێکا هەزار برین
لەناو دەمی هەربرینێ سەدان زمان
لەناو پەڕەی هەر زمانێ داغونێ
لەهەر داغونێ هەزاران کوورەی سووتان
لەهەر سووتانێ سەدان درەختی خۆڵەمێش
لەهەر مشتە خۆڵەمێشێ سەدان قەقنەس
لەهەرقەقنەسێ سەدان جار زیندووبوونەوە
لەهەر زیندووبوونەوەیێ هەزاران ئەویندار
هەرئەویندارێ هەزاران چیرۆکی ئەوین
لە چیرۆکی هەر ئەوینێ سەدان پەری

که ئەو پەریانە پەرش و بڵاو دەبنەوە بەزەوی
کەون پڕدەبێ لە شەوق و نووری چیایی
هەر نوورێ دەچێتە چاوێ
هەر چاوێ دەبێتە هەزاران کانی
هەرکانیێ سەد جۆگەلە
که جۆگەلەکان هەڵدەڕژێن
ژیان پڕ دەبێ لە شەوقی فڕین
دڵیش پڕ دەبێ لە نەوسی گرین
وەرە سەیرکە غایەتی چاوت
چ ئافەتێکی وەهای نایەوە
کەونی لەناو یەك هەرشێلایەوە

دەگەڕێینەوە لای تۆ

بۆ بەهرام جەمیل

بەئاوازێکی زۆر غەریب بانگم دەکەن
دەڵێن ئەوە چی بوو تۆ نەهاتی
ئاخر ئێمە زۆر لەمێژە چاوەڕوانی هاتنی تۆین
منیش هەرکاتێ بەلایانا ڕادەبورم
تۆزێ بەسەر کەڤرێکەوە دادەنیشم
سەرم بە کێلێکی سپیی دەکەم
کە لە سپێتی ڕۆحی ئەوان دەچێ
دەیاندوێنم باسی هەموو شتێکیان بۆدەکەم
گیای سەر گۆڕەکانیان دەکەونە سەما
دواجار کەهەڵسام گریا زۆر گریا
گریانێ لە هەورەکانەوە دەهات
منیش لەگەڵیا کەوتمە گریان وپێم گوت
پەلە مەکە ئەمڕۆش نەبێ سبەینێ هەر
بارمان لای تۆ دەخەینەوە
سەبرت هەبێ
هەموو بە یەك دەگەینەوە

ئەو سپێدەیەم لە بیرە
سەرت هەڵبڕی بۆ ئاسمان
وتت جوانی لە کەلێنی تاشە دایە
جوانی لەنێو ئەشکەوتی بناران دایە
ئێوە جوانیتان نەدیوە
لێرە لە نێو ئەم خۆڵەدایە
ئەودەم ڕەوێ
ئاسمانی شینی شەق دەکرد
وتت جوانی لەنێو باڵی ئەوان دایە
ئەو نیوەڕۆیەم لەبیرە
باوەشێ بات هەڵگرتبوو
ڕۆحت دابووە بەر نووری ڕوون
بەسەر هەورەکان دەکەوتی
لەوسەرەوەش قاپێ شیعرو
چەند دێڕ ئەوینت دەنۆشی
لەناو کتێبان دەخەوتی
ئەو ئێوارەیەم لە بیرە
ڕات دەکردەوە بناران
لە پۆڕی کێوان ڕادەمای
هەندێ جاریش
گۆرانییەکەی جاری جارانت دەچڕی

دەسماڵەکەت دەردەهێنا
شەلاڵی بۆنی خاك بوو بوو
نەرمە فرمێسکی خۆت دەسڕی
ئێستاش منم وا فرمێسکت بۆ دەڕێژم
شەو ڕادەشکێ
هەر بیر لەتۆ دەکەمەوە
کە شەو دادێ
وەکو عەتری باخی شەوبۆ
بۆنت دەپڕژێتە ڕۆحمان
بەیەکەوە هاوار دەکەین پەلە مەکە
ئێمەش دەگەڕێینەوە لای تۆ
ئێمەش تێکەڵ بە خاك و خۆڵی تۆ دەبین
گیا لەسەر گۆڕەکانمانا شین دەبێ
کەباش بەسەریا هەڵدەکا
بەسەرپشتی نادیاری شەو و شەوبا
دوا گۆرانی و ماڵاوایی
بۆن و بەرامەی ئازیزان
بۆ هەموو ماڵەکان دەبا

هەولێر

یەکەم جار لەناو باخی بەهاو بەهێدا
بە تەنها هێیەك بوو
چی هەورو هێلانەو هەیبەتی مێژوو بوو
هەر هەمووی هەڵمژی
ئەوەندە هاواری خۆی سەردا
تا بوو بەو قەڵایە
ئەو قەڵا باڵایە
هەر دەڵێی شاژنی سەر عەرشی میدیایە
دیرۆكو لەشكرو پاشایە
ئای لەم (هێ)یە جوانە
هەر دەڵێی بەهێیە خودایە
دوەم جار واوێك بوو
بوو بە وانەی وارو
وڵاتی خستەسەر زمانی ئەم کەونە
ئەم واوە گەورە، گەورەبوو
ئێستاکەش هەر دەڵێی
درەوشانی خەونە
سێیەکەم جار لامێك بوو

لاوكو لافاوو لەرزشی ئەڤینی
بەردایە دوژمنو
شەمامەی سروشتی هاویشتە ناو دەستان
خورپەی خستە دڵان
هەزاران هەزار شێر لە بێشە هاتنەدەر
تا بوو بە بێشەڵان
چوارەم جار (ێ) یەك بوو
لەمیانی پرسیارو وەڵامی سەرزەمین
هەر بە قەد دێیەك بوو
بۆ دڵی عاشقان
هەم پەناو هەم تاقە جێیەك بوو
خودایە نازانم ئەم جێیە
لە بەهەشت لە کوێیە؟
پێنجەم جار ڕێیێ هات
چ ڕێیێ ؟
نارنجی ڕۆناهی خستە ناو ڕۆژهەڵات
ئێستاکەش ڕۆژهەڵات
وەك خانزاد لەجێوە
بەم تیشکە دەڕواتن بەڕێوە
ئێستاکەش بەم هەموو پیتەوە
دڵۆپێ شەونمە لە جوانی

خودایە ڕەونەقی جارانی کوانێ؟
کە ئێمەش بەندەی تۆین
عابیدو زاهیدو سۆفی تۆین.

* ئەم شیعرەم بەشێکە لەوەفام بۆ ئەو شارەی منی هێناوەتە کایەوە

هەڵوەشانەوەی تەونێك

1

ئەو تەونەی بۆ جوانیم چنی بوو
سەرێکی لە نووری ئەبەدی و
سەرێکی لە شەوقی خودا بوو
فێڵەکانی نەخشم لە شەیتان دزی بوو
هەر تاڵە ڕەنگێکیم
لە گڕی دۆزەخێ هێنا بوو
ئارمووش و شەباقەم
شەڵاڵی خوێنی خۆم کردبوو
لەهەر مەملەکەتێ وەستایێ کارامەم
بۆ دەزگای چنینی هێنابوو
شەوقی جاویدانییم ڕشتبووە ئەدگاری
بە ئەوینی پڕ تین
ڕۆحێکی ئەزەلیم وەبەرنا
ئەو تەونەی بۆ جوانیم چنی بوو
شیرازەی لە تیشکی شەفەق بوو
تانو پۆی لە دەزووی شیرازو
ڕێتواڵی لە خەونی بەهێ بوو

نەخشەکەی لە تابلۆی مانی بوو
ئەو ئاسکانەی لەنێو ئەم تەونە
زەندۆڵ و گەوەیان تەی دەکرد
ئاسکی دیوانی پڕ میهری خانی بوون
ئەوکانییەی لەو تەونە هەڵدەقوڵا
ئاوەکەی فرمێسکی فیراق و
زیخەکەی بنەوانی خەمگینی دڵم بوو
ئەو تەونەی بۆ جوانی چنی بووم
بەپەنجەی هەزاران شاپەری خەملّی بوو
هەزاران هەزار غوڵام ڕایەڵیان دابۆوە
جۆبارێ لە قەفقاس بەناویا هەڵدەڕژا
گوڵاوێ لە ئامەد بەسەر وێنەی تۆ هەڵدەپژا
پیتی ناو ئەم تەونە
کەروێشکی سرك بوون
بەنێو دارستانی تەون پەرت دەبوون
تەونێ بوولە تەمی ترۆپکان
لە شاخی کەڵی چیا ئاڵا بوو
کەبایێ بەناویا دادەهات
هەزاران سکڵی ناوئەم تەونە
وەك چرا هەڵدەچوون

2

ئەوتەونە چی لێهات خودایە
هەر تاڵە ڕەنگێکی چووە ناو دۆزەخێ
ئارمووشە جوانەکان، چۆن وا کاڵ بوونەوە
وەستاکان کەوتن و چوونەوە غەریبی
ڕوناهی چاوانم کوژاوە
تیشکەکانی شەفەق ئاوا بوون
تانوپۆ هەڵوەشا
ئاسکە جوانەکانی ئەم تەونە
کەوتنەبەر قامچی ڕاوچییان
کانییەکان وشکیان کرد
شاپەریان چوونەوە بارەگای خودایی
غوڵامکار دایانە چیاکان
جۆباری قەفقاسییان لەم تەونە دابڕی
گوڵاوی ئامەدیان نایەوە ناو شووشە
پیتەکان وەك مەلی لە ئاوکراو هەڵفڕین
تەمی سەر ترۆپکان لەو تەونە ڕەویەوە
شاخی کەڵ وەك ئەژنۆی من شکا
بایەکان بایەکان باریان کرد
سکڵی سەر نەخشەکان بوونەوە خۆڵەمێش
ئەوەی ماوە
هەر تەنها زیخەکەی خەمگینی دڵم بوو

جانگی ئێمە

ئێمە کۆمەڵە ڕۆحێکین، بە نیکۆتینی شەڕ کەوتوو
ئێمە کۆمەڵە گەنجێکین، بە ڤالیۆمی سەفەر خەوتوو
ئێمە کۆمەڵە هەستێکین، بە خەنجەری ڕق بریندار
ئێمە کۆمەڵە تەونێکین، لە دیدی جەنگەڵی تەپیو
ئێمە کۆمەڵە برینێکین، لە خەمی مێژوودا ڕزیو
ئێمە کۆمەڵە گورگێکین
بەبۆنی خوێنی یەکتری سەبر لە گیانمان نامینێ
ئێمە کۆمەڵە ڕەنگێکین کە تێکەڵی یەکتر دەبین
وەك جەستەی پەلکەزێڕینە
هەموو یەکتر دەسڕینەوە دەبین بە شێرەبەفرینە
ئێمە کۆمەڵە ڕەندێکی چیایین
کە تێکەڵی چڕە دووکەڵی شار دەبین
کەڵبەمان تیژدەکەینەوە
هەموو پێکەوە هار دەبین
ئێمە کۆمەڵێك نەرسۆسین
بەجوانی دەستکرد شەکەت بووین
ئێمە کۆمەڵێك سادیستین
لە غەدداریا سەقەت بووین

دەمەوێ شار ببینم

من سەر بە بەرد دەکەم و نانو ئاو دەخۆم
لەو پەڕی شەکەتیشدا بە شاخی گا
گۆزەیێ شەڕابی کۆنینە دەخۆمەوە
کابرایەکی سادەم
لەژێر ئەستێرەکان دەخەوم
لە کوختەکەی ئەو بنارەو
لەو بستە ئاسمانەی سەرم زیاتر
هیچ شوێنێکی دیم نەدیوە
تا ئێستاش هەر وا دەزانم
ئەو ڕووبارە دوا سنووری دونیایەو
ئەو درەختەش بڵندترین درەختی ئاسمانەو
ڕەشماڵەکەشم جوانترین تەلاری زەوییە
هەمیشە بۆنی دووکەڵ
دەفتەری جگەرەم لێ دێ
بۆنی شەڕابو گۆشتی کەروێشكو
بۆنی پونگی ئەو کێوانەم لێ دێ
ئێستاش چوزانم خۆمو ئەسپە سوورخنەکەم
ئەو ئەسپە سوورخنەی کچە قەفقاسییەکە پێی بەخشیم

حەوت شەوو حەوت ڕۆژ غارم دا تا ڕامم کرد
بەڕێ کەوتووین هەرچۆنێ بێ دەمەوێ بگەمە شار
ئەو شارەی بنی لە بەحرەو سەری لە هەور
وەهمێکە دیارەو دیار نییە
هەرچەند دەگەمە لێواری
ئەو دوورتر دەبێتەوە
دەمەوێ بگەمە ئاهەنگێ
چوزانم کام رێ بەرەو ئەوێم دەبا
لە کام گەڕەك و کام جێیە؟
یا کێ سەمای تیا دەکاو
کێ شەرابی تیا دەخواتەوە
گرنگ ئەوەیە خۆم و ئەسپە کێوییەکەم بگەمە شار
کە ئێستاش نووشتەو گوڵیلکی
کچە قەفقاسییەکەی بە یاڵەوەیە
ئای شار چەند دووری
دەڵێن تەلاری بەرزو منارەو
قەڵاو چەرخو فەلەکی ئەفسوونی تیایە
کچە سفوورەکان بەسەر شەقامەکانەوە
پرچیان بەرداوەتەوەو
دەستیان لەناو دەستی کوڕان ناوە
دەڵێن شار زۆر خۆشە زۆر

من خۆم هیچم نەبینیوە
ئەسپ و ڕەشماڵ و ئەم بنارە نەبێ
ئەسپەکەم، ڕۆحەکەم، باوانەکەم
خێراکە ئەوەتا لە دوورەوە
شەوق‌و شەباقەی گلۆپەکانی شار دیارن
لە خەون دەچێ
دڵم زۆر خێرا لێدەدا
من کابرایەکی سادەم دەمەوێ بگەمە شار
چوزانم کێ دەڵێ لەو ئاهەنگە
ئەو قەفقاسییە نادۆزمەوە
بەڵام خۆ نە دەزانم سەما بکەم
نە دەزانم گۆرانی بڵێم
گرنگ ئەوەیە بگەمە شار
بچمە ناو ئەو ئاهەنگەوە
بەڵام کەس نازانێ وەك من بخواتەوە
ئەوسا کە مەست دەبم
خۆم بە کەسیان ناگۆڕمەوە
هاوار دەکەم ئاهای خەڵکی شار
ئێوە نازانن گۆرانی بڵێن
لێگەڕێن من مەستترتان بکەم
ئەوسا کچە جوانەکان

چوارناڵە هەڵم دەگرن
منیش بە ئەنقەست، خۆم قوڕستتر دەکەم
تا باشتر لە گۆشتی باسکیان ڕۆبچم
بەرەو گیتارە گەورەکەم دەبەن
ئەوسا گۆرانیەکەی خۆم دەڵێمەوە
ئەو گۆرانییەی کچە قەفقاسیەکە
لە یەکەم شەوی ژێر دەوارا فێری کردم
ئێمە کۆمەڵە خەڵکێکین جگە لە شەڕاب
کە خوا بۆ ئێمەی دەنێرێ هیچی دیکەمان نییە
ئێمە کۆمەڵە خەڵکێکین جگە لە گۆرانی
کە خوا فێری ئێمەی کردوە هیچی دیکە نازانین
ئێمە کۆمەڵە خەڵکێکین جگە لە عەشق
کە خوا فێری ئێمەی کردووە
هیچ کارێکی دیکە نازانین
ئا ئەسپەکەم .. تاقە زێدو گراوی خۆم ڕێ کەوە
ئەوسا کچە قەفقاسییەکە کە گوێبیستی من دەبێ
بە پشتی یادەکانیەوە دەگەڕێتەوە ڕابردوو
ورد ورد منی بیردێتەوە
چۆن بەسەر شانمەوە هەڵدەگەڕاو کرۆسکی دەچنی
منیش لەژێرەوە لەبەر ئاگری
ڕانە سفتو لووسەکانی

هەموو گیانم داخ دەبوو
بیری دێتەوە چۆن بەسەر پشتی ڕووتمەوە
لەو رووبارانەم دەپەڕاندەوە...
کە لەژێریا هەستم بە نەرمی سینەی دەکرد
ئەوسا رادەکاتە سەر شانۆ لەبەر چاوی شار
دەم لەناو دەمی من دەنێ
هەموو دەڵێن ئای ئەم گۆرانیە چەند خۆشە
لە گۆرانی ئێمە ناچێ
دەست لەملانێی ئەوانە چەند سادەو پاکە
لە دەست لەملانێی ئێمە ناچێ
بەیەکەوە غەرقی نوورو
گوڵبارانی شار دەبین
ئا ئەسپەکەم ..باوانەکەم
غەرقی چەپڵەو زریکەی عاشقان دەبین
کە تەواو دەبین دەستم دەگرێ
دەمباتە هوتێڵە گەورەکە

بەسەر سنگیەوە خەوێکی قووڵ دامدەگرێ
چوزانم کێ دەڵێ وادەبێو
چوارپەلم ناگرنو فڕێم نادەنە دەرەوەی شار
من کابرایەکی سادەم
هەمیشە خەون بە شتە خۆشەکانەوە دەبینم
بایەخ بە شتەکانی پشت پەردە نادەم

من و با

1

من و با چووینەوە ماڵە دێرینەکەی مەولانا
پێکەوە هاوارمان کرد کوانێ
دەفی تۆ مەولانا کوانێ کوا
شەوقی گۆڕێکی دوور غەرقی نووری کردین
بەو شەوقە چووینەوە ماڵی خوا

2

بە خوناوی سپێدە لەسەر پەلکی گیا نووسیمان
من و با هەردووکمان لە تەباری شووشەین
لە درزو شکانی ئەبەدی نزیکین
زۆرجاران لەماڵی هەرمێدا
جێی خۆمان ڕادەخەین
جارجارەش بۆ ئەبەد ڕادەکەین

3

لەماڵی ئاوینی شەونما
لامداوە و پێم گوتووە
نهێنی ئەو ڕازە بە خوناو لە سەر پەلکی گیا بنووسێ
خۆشم کە دەچمەوە ئاوەکان

بەڕەنگی گەڵای پونگ
لەسەر تاشە بەردی لێواران ئەو پەندە دەنووسم

4

من و با دەنگێکین
لە ڕۆحی ڕەوەزا هەڵدەچین
لە نێو ترپەی باران مەست دەبین لە نێو جەستەی گیا تا
ترۆپکی شێتی
لە مەداری سەما ڕەت دەبین

5

من و با هەردووکمان بەناو ئاودا
دەچینە ناو ماڵی کەوناری تەمتوومان
مشتێ لە شەپۆلی زیوین و
لە دارستانیشا باوەشێ جریوە
لەگەڵ خۆماندا دەبەین بۆ دەریا

6

کە بەناو شەوەزەنگی جوانی ڕەت دەبووین
کتێبی مەرگمان خوێندەوە
بۆنی عەترو مازی
ئێمەیان بۆ باخی مناڵی بردەوە

7

من و با لە تەباری ئەشقێکی تەتەرین

لە ناو ڕەوەی مەل و ڕەوەزی شاخەکانی ئاسك
لە ناو ماڵی گیادا
بووکی شەونم دەبەین بۆ سپێدە
8
بە خوناوی سپێدە لەسەر پەلکی گیا نووسیمان
چووینەوە سەر تاشەی بناران
بە دڵۆپەی باران گەڵای دارمان دواند
9
من و با سەفەرمان درێژە
جار جارە لە ماڵی پەپوولەی پاییزی لادەدەین
چەند قومێ لە جوانی
هەرایێ لە شەپۆل
فڕینێ لە مەل و
باوەشێ لە کەروێشکەی گیا ڕادەخەین
دەزانین ڕۆژێ دێ وەك شووشە
دەچینە باوەشی درزێکی ئەبەدی
10
تۆ ئەی شیعر ئەی تەونی ناو لەپی نهێنی
ئەی تۆ نیت دەتەوێ بچیەوە ئاسمانان
ئەی تۆ نیت بانگی ڕۆح دەکەیت و
جارجارە لە خوێنمان سەردەدەی

دەتەوێ ئاگر لە جەستەی خۆت بەربدەی

11

ئەی شیعر ئەی پیانۆی ڕەنگ و بۆ

ئەو ڕۆژە لە زەردێنەی خڕی ئاسۆدا

با لە پرچی کەون ئاڵا بوو

منیش لە وەسوەسەی جوانی تۆ

12

با ئەی با

کەی ئاخر دەمتوانی لە نهێنی تۆ بگەم

تۆ نەبای ئەی شیعر

ئەی نەخشی گەردنی ئاسکەکانی مانی

13

جارێکیان بای ئەزەل

نهێنییێکی بچوکی بۆ دڵی من درکان

لەوساوە تا ئێستا

ئەو دڵەم خول دەخوا لە مەداری بوڕکان

14

تۆ ئەی با

بای شووشەو گلەیی

من لە تۆم تۆش لە خوا

وەرە با دوور دهوور بچین

نەوەکا تەنهایی سەری شیعرم بخوا

من خوا نیم بتوانم تەنها بم تەنها